Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 240. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 19, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 19-го ГРУДНЯ 1995 р. Ч. 240. РІК CII.

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ ЗМІНИЛА НАСТАНОВУ ДО УКРАЇНИ

Київ (Р. Р.). — Тут у четвер, 14-го грудня, офіційні засоби інформації повідомили з Лондону, що Президент України Леонід Кучма задоволений переговорами у Великобританії. Президент України вважає, що це лише початок широкого співробітництва між обома країнами.

Голова Адміністрації Президента Дмитро Табачник, який перебуває у складі української делеґації, сказав журналістам, що від очікувальної настанови у ставленні до України керівництво Великобританії перейшло до найактивнішого співробітництва. Про це свідчить і той факт, що вже підписано чотири угоди з Европейським банком реконструкції та розвитку про надання інвестицій для спорудження одеського нафтового терміналу та на підтримку національного енерґокомплексу. За словами Президента цієї фінансової організації Жак де Лязоріє, Київ може розраховувати ще на ряд перспективних угод з удосконаленням кредитної системи та прийняттям закону про захист інвестицій.

Д. Табачник також повідомив, що Ж. де Лязоріє передав віцепрем'єр-міністрові України Вікторові Пинзеникові ратифікаційні грамоти про початок виконання проєкту реконструкції плодо-овочевого ринку в Києві.

Прем'єр-міністер Великобританії Джан Мейджор висловив певність, що Україна незабаром відіграватиме дуже важливу ролю в Европі і виступає за дальший розвиток відносин між нею і НАТО.

Аграрники роблять тиск на НБУ

Київ (Р. Р.). — Тут 12-го грудня поширено інформацію, що під час відсутности голови правління Національного Банку України (НБУ) Віктора Ющенка, який перебував у Китаї у складі української урядової делеґації, представники аґрарників намагалися змусили НБУ списати борги агро-промислового комплексу.

Про це повідомила газета „Кієвскіє Вєдомості" з 12-го грудня, зазначивши, що „один високопоставлений чиновник" з'явився у банку і вимагав не лише списання боргів, але й фінансування деяких актуальних програм на суму 400 трильйонів карбованців. Керівники НБУ відмовилися це зробити.

Як сказано в повідомленні, кореспондент „зв'язався з цією особою і вона підтвердила факт своєї візити до НБУ". Однак цей чиновник високої ранґи заперечив, що вів розмову про гроші. Він сказав, що мова йшла тільки про підготову наради аґрарників та участи в ній представників банку.

Румунія уточнила своє становище

Київ (Р. Р.). — Амбасадор Румунії в Україні Іон Бістреану повідомив, що в Лондоні під час конференції з імплементації мирної угоди щодо Боснії відбулася зустріч міністрів закордонних справ України і Румунії Геннадія Удовенка та Теодора Мелешкану.

За словами румунського амбасадора, ця зустріч внесла позитивний момент у переговорний процес між двома державами. Міністри висловили обопільне бажання продовжувати переговори на різних рівнях з метою розвитку двосторонніх відносин.

Теодор Мелешкану підтвердив готовність продовжити двосторонній діялог з питань підготовки двостороннього широкомасштабного договору і делімітації морського простору. Він пояснив, що засоби масової інформації „дещо перебільшили" сказане ним щодо можливости звернення Румунії до Міжнародного суду в Гаазі з приводу повернення їй Зміїного острова, розташованого в північній частині Чорного моря. Мелешкану мав на увазі, „що після вичерпання всіх зусиль у рамках двостороннього діялогу з демілітації морського простору Румунія могла б звернутися до Міжнародного суду". У його заяві не було слів про територіяльні претенсії Румунії до України.

Як відомо, перед поїздкою до Великобританії Президент України Леонід Кучма з цього приводу висловився більш конкретно: „Я не хочу взагалі обговорювати питання острова Зміїного, оскільки, з моєї точки зору, такої проблеми нема. Світ і, насамперед, Европа не збираються переглядати післявоєнні кордони".

Міністерство Закордонних Справ України вважає, що питання про приналежність острова Зміїного остаточно вирішено у 1961 році під час ухвалення румунсько-совєтського договору про дружбу і співробітництво і договору про державні кордони, які ратифікував парлямент Румунії.

Схвалено поправки до бюджету

Київ (УНІАР). — Верховна Рада України затвердила нарешті зміни й доповнення до закону про державний бюджет на 1995 рік. Головні суперечки точилися довкола двох проблем, з приводу яких, однак, вдалося досягти компромісу.

Депутати погодилися з пропозицією Президента передбачити у бюджеті спеціяльний фонд для розвитку паливно-енерґетичного комплексу, проте формуватиметься він не з 5-відсоткового податку на прибуток підприємств, як це був задекретував Л. Кучма, а з 15-відсоткового податку на продаж бензини й дизельного палива у роздрібній мережі. Зі свого боку Уряд погодився з рішенням парляменту про піднесення офіційної межі бідности, але наполіг на тому, щоб додаткові гроші для цих виплат вишукувалися з неемісійних джерел.

Передбачено також створення резервного фонду Кабінету Міністрів у розмірі двох відсотків бюджету для використання у надзвичайних ситуаціях, а також для забезпечення кредитів, виданих на державні програми під урядові ґарантії.

Б. Кожин закликає визначити статус чужоземних військ

Київ. — Як повідомило 13-го грудня українське радіо, віцеадмірал Борис Кожин, депутат Верховної Ради і колишній командувач Військово-Морськими Силами України, сказав, що вже час для України визначити статус чужоземних військ на її території і затвердити це в законі.

Згідно з Б. Кожином, закон повинен передбачати період перебування чужоземних військ на території України. Віцеадмірал додав, що цей період не повинен перевищувати чотирьох років. Крім того, сказав він, чужоземні війська повинні дотримуватися законів України, а їхня країна мусить сплачувати приблизно 300 екю річно за кожного вояка. Оплата винайму землі повинна здійснюватися за світовими цінами, а будь-які екологічні чи інші втрати, спричинені чужоземними військами, мусять бути повністю відшкодовані їхньою країною.

Заяву цю Б. Кожин зробив у зв'язку з перебуванням на території України російської Чорноморської фльоти.

Українських моряків засуджено у Франції

Київ (Р. Р.). — Тут 12-го грудня газета „Кієвскіє Вєдомості" повідомила, що у Франції закінчився суд над українськими моряками.

Капітана вантажного судна „Мак Рубі" Володимира Ільницького і його старшого помічника Валерія Артеменка засуджено до 30-років ув'язнення. Олега Михайловського, Петра Бондаренка, Сергія Романенка та Олега Михайловського засуджено до 20-ох років ув'язнення. Сьомого моряка, абхазця Джамаля Арахамію, виправдано.

Слідство і суд встановили, що 21-го жовтня 1991 року поблизу португальського берега залога вантажного корабля „Мак Рубі", який плавав під панамським прапором виявила дев'ятьох нелеґальних пасажирів — вісьмох громадян Ґани і одного камерунця. У будь-якому чужоземному порті капітан корабля, на якому виявлено нелеґальних пасажирів, платить велику кару валютою. Отож моряки спочатку побили непроханих пасажирів, старший помічник запропонував капітанові викинути їх у море. Але капітан — наказав помістити в підшкіперську каюту і годувати. Пізніше помічник спільно з моряками Сергієм Ромашенком, Петром Бондаренком і Олегом Михайловським вночі вивезли по двоє нелеґальних пасажирів на палубу і розстріляли, а трупи викинули в море. Так вони знищили вісьмох, а дев'ятого не знайшли. Він заліз у трубу між бочками і по прибутті до міста Гавр, Франція, розповів про все поліції.

Моряки внесли відклик до Верховного суду Франції.

Готуються до українсько-американських військових навчань

Львів. — Львівщину 12-13-го грудня відвідала американська військова делеґація, очолювана командиром 3-ої піхотної дивізії ЗСА, розташованої в Німеччині, бригадним генералом Едвардом Соріяно. Мета відвідин — детально обговорити проведення 28-го лютого—8-го березня 1996 року у Форті Левандот, ЗСА, навчань із застосуванням комп'ютерної системи імітації „Спектрум" нетрадиційних миротворчих операцій „Щит миру–96".

Американський генерал зазначив, що у навчаннях „Щит миру –95" українські військовики зарекомендували себе дуже добре.

Парляментарна асамблея Ради Европи сприяє Україні

Київ. — У пресовому центрі Міністерства Юстиції України повідомили, що міністер Сергій Головатий 11–12-го грудня взяв участь у засіданні Комітету з питань юридичних прав та прав людини. Під час праці Комітету особливу увагу було приділено новій конституції України, новій виборчій системі, реформі інституту прокуратури, питанням мораторію на виконання смертних вироків, діяльности Міністерства Національних Меншин, відносинам між Церквою і державою, судовій реформі, проблемам Автономної Республіки Крим. Комітет з юридичних питань та прав людини ПА Ради Европи постановив відкрити офіційну процедуру спостереження за виконанням Україною як новим членом РЕ зобов'язань, встановлених рішенням ПА РЕ ч. 196 з 26-го вересня 1995 року.

Нафтопровід проляже від Одеси до Львівщини

Львів (Р. Р.). — У четвер, 14-го грудня, Бродівська Районна Рада Львівської області дала згоду на прокладення через територію району нафтопроводу „Південний — Західня Україна".

Клопотання про спорудження нафтопроводу від Одеського терміналу до Бродів подала адміністрація державного підприємства „Дружба". Нафтопровід передбачається прокласти від Одеси до бродів і далі до Адамової Застави у Польщі. Це дасть змогу доставити 40 млн. тонн нафти на рік. З них 12 млн. тонн нафти надходитиме на два нафто-переробні заводи в Україні, а решта — до країн Західньої Европи.

Спорудження нафтопроводу коштуватиме 170 мільйонів дол.

У Латвії засудили колишнього каґебіста

Рига, Латвія.— Тут минулої середи, 13-го грудня, засуджено на доживоття 87-річного колишнього члена совєтської тайної поліції ще зі сталінських часів, за його злочини проти людства. Альфонса Новікса, якого називали „великим різником", визнано винним за вивози в Сибір сотні тисяч латвійців між 1941 і 1949 роками. Крім того суджено його, за прикази катувати та страчувати політичних в'язнів і його особисту участь в катуванні та конфіскуванні майна ув'язнених.

Це перший доживотний присуд у незалежній Латвії післясовєтскої ери. А. Новікс понад 10 років був вислужником КҐБ і на пенсію відійшов у 50-их роках з ранґою генерал-майора. З того часу до ув'язнення в березні 1994 року проживав як пенсіонер в Ризі — столиці Латвії.

На суді А. Новікс признався до вивозів, зазначуючи, що був тільки виконавцем наказів. На багато завданих йому питань він не відповідав, кажучи, що не пам'ятає.

Інші колишні совєтські республіки досі сторонять від того, щоб судити колишніх каґебістів чи важливих керівників Комуністичної партії. Одначе всі три країни Прибалтики, від проголошення незалежности у 1991 році, свалили закони, котрі дають можливість прокуратурі арештувати колишніх аґентів КҐБ і комуністів, яких підозрівають в злочинах. У липні визнано винним колишнього керівника Комуністичної партії Альфреда Рубікса за спробу повалення латвійського Уряду під час невдалої спроби совєтського перевороту в 1991 році. Йому присуджено вісім років ув'язнення.

У РОСІЇ ПЕРЕМАГАЮТЬ КОМУНІСТИ І НАЦІОНАЛІСТИ

Москва. — У неділю, 17-го грудня, виборці в Росії заманіфестували своє невдоволення з повільного ходу обіцяних їм змін і віддали свої голоси за комуністичних і націоналістичних кандидатів. Ще до виборів можна було припускати, що комуністи цим разом здобудуть більшість парляментарних місць, але, що ультранаціоналісти з партії Владіміра Жириновского знову здобудуть, як у 1993 році, несподівано велику кількість голосів, до цього виявляється не були готові ані уряд Росії, ані Захід. Щойно тепер стало ясно як глибоко невдоволені громадяни Росії теперішнім своїм урядом, а з тим і партією, „Наш Дім Росія". Хоча покищо виборчі результати не є міродайними, але вже можна бачити, що для уряду президента Б. Єльцина вони нічого доб-рого не обіцяють. З 24-ох з усіх 89-ох виборчих округ в Росії виглядає, що комуністи здобули 26 відсотків голосів, партія В. Жириновского 15 відсотків, а третя партія опозиції „Жінки Росії" здо-була шість відсотків. З проґресивної сторони партії „Яблоко" і „Наш Дім Росія" також здобули по шість відсотків голосів. Навіть у Москві де тільли пораховано п'ять відсотків голосів, комуністи та „Яблоко" здобули по 14 відсотків, а „Наш Дім Росія", котра майже всю свою виборчу кампанію зосередила на Москву здобула там 19 відсотків. У наслідок цього, керівник Комуністичної партії Ґенадій Зюґанов підкреслив, що з такими вислідами голосування уряд мусить змінити свій курс, бо цього домагаються виборці.

В Україні

РОЗПОЧАВСЯ КОНКУРС ПІЯНІСТІВ

ХАРКІВ. — Тут розпочався перший міжнародний конкурс піяністів на честь видатного піяніста XX століття Владіміра Горовіца. Участь беруть біля 30 піяністів з різних країн. Організаторами конкурсу стали: Харківська обласна державна адміністрація, Фонд міжнародного конкурсу піяністів В. Горовіца і Всеукраїнська Музична Спілка.

МИСТЕЦТВО ТЕЖ ПОТРЕБУЄ КОМПРОМІСІВ

КИЇВ. — Головний режисер Київського Драматичного Театру на Подолі Валерій Малахов здійснив досить ориґінальну постановку клясичної п'єси Шекспіра "Отелло", перенісши всю дію у басейн з водою. Вистава, однак, принесла театрові не лише славу, а й клопоти. На літньому театральному фестивалі в Кардіффі, Великобританія, виставу довелось припинити після двох показів, тому що зацвіла вода у басейні готелю "Маріот" разом із розташованими в ній декораціями. Ще поважніші проблеми виникли у Каїрі, Єгипет, на фестивалі експериментальних театрів. Через брак води організатори попросили киян зіграти виставу в басейні з піском. В. Малахов відмовився від такої заміни, а заразом і від участи у фестивалі, проте розпочав усе-таки підготову компромісового варіянту, де замість басейну використовуватиметься лише невеликі посудини з водою.

ВІДКРИТО ҐАЛЕРІЮ МИСТЕЦТВ „ЛАВРА"

КИЇВ. — У приміщенні колишнього ґаражного комплексу Міністерства Внутрішніх Справ України відкрито ґалерію мистецтв „Лавра". Окрім виставок, Управління культури київської адміністрації організуватиме тут національні та міжнародні симпозіюми, презентації творчих проєктів у різних мистецьких жанрах. Починаючи з 1996 року, ґалерія „Лавра" має стати прибутковою і працювати на засадах самовистачальности, зберігаючи при тому пільги для київських мистців.

ЗАКІНЧИЛОСЯ СЛІДСТВО У СПРАВІ В. БОЖЕНАРА

КИЇВ. — У зв'язку з завершенням слідства, колишній радник голови Верховної Ради України, керівник українського інженерного центру „Труд" Віктор Боженар спільно зі своїми захисниками ознайомлюється зі справою. Адвокат Боженара Олександер Максименко висловив сумнів щодо інформації Генеральної прокуратури, що суд розпочнеться на початку 1996 року. За його словами, справа досить об'ємна і потребує багато часу для ознайомлення. Крім того, у ході її вивчення, в оборони виникає безліч запитань, які, можливо, потягнуть за собою додаткові слідчі дії. Адвокат відмовився назвати статті карного кодексу, які фіґуруватимуть в обвинувачувальному висновку.

Є. МАРЧУК ТА О. СТОЯН ОТРИМАЛИ НАГОРОДИ

КИЇВ. — Лавреатами щорічної премії Всеукраїнського Благодійного Фонду „Соціяльне партнерство" стали прем'єр-міністер України Євген Марчук та голова Федерації Профспілок України Олександер Стоян. Нагороди вони отримали за особистий внесок в ук-ладення генеральної тарифної угоди між Урядом та профспілковими об'єднаннями, вреґулювання трудових конфліктів і становлення системи соціяльного партнерства, що сприяє підтримці громадського спокою в країні.

Є. МАРЧУК ПОДЯКУВАВ ВИБОРЦЯМ

МИРГОРОД. — Прем'єр-міністер України Евген Марчук подякував виборцям Миргородської виборчої округи ч. 324 за підтримку та довір'я. Він сказав, що така підтримка додає йому сили і енерґії для дальшої праці.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 13-ГО ГРУДНЯ, у головній лікарні Сан Франсіско лікарі-дослідники перевели небезпечний експеримент, але одночасно такий, що коли виявиться успішним, то може бути допоміжним у лікуванні багатьох хворіб. Ідеться про запущення кісткового шпіку мавпи бабуїна, котрий на думку лікарів-дослідників чинить опір вірусові АІДС, 38-річному чоловікові Джеффові Ґетті, акий хворіє цією хворобою. Лікарі сподіються, що мільйони перещеплених шпікових клітин розмножуться і тим способом врятують сильно вже послаблений імунітет згаданого пацієнта.

ФЕДЕРАЛЬНА АДМІНІСТРАЦІЯ летунства запропонувала зменшити для летунів кількість годинпраці. Саме такої зміни вже від довшого часу вимагають експерти, котрі займаються справами безпеки. Крім того, встановлено нові правила, що мають на меті зробити малі літаки частих поїздок такими ж безпечними як і великі реактивні літаки. Секретар департаменту транспортації уважає, що це вперше за 25 років зроблено такі найконечніші зміни, встановляючи 60 років, як вік відходу пілотів на пенсію. Проти зменшення годин праці для пілотів виступила Асоціяція власників летунських ліній, підкреслюючи, що це буде дуже коштовним.

НАЙНОВІШІ ДОСЛІДИ державних чинників здоров'я вказують на те, що смертність немовлят є на 60 відсотків вищою для жінок, які живуть нижче стандартів убожества, як для тих, що живуть понад тим стандартом. Працівники Центру запобігань і контролі хворіб в Атланті, перевіривши 21,583 матерей з'ясували, що смертність немовлят у першому році їхнього життя в жінок, які живуть понад стандартом убожества виносить 8.3 відсотка на 1,000 у порівнянні з 13.5 у жінок, які живуть нижче тих стандартів. Це, на думку д-ра Джана Келі, шефа відділу Студій здоров'я немовлят і дітей при Крайовому центрі статистики, є куди більш загрозливим, як цього сподівались.

У СВІТІ

ПРЕДСТАВНИК МІНІСТЕРСТВА закордонних справ Китаю Чень Джань виступив з гострою критикою на адресу З'єднаних Стейтів Америки. На його думку, ЗСА „некоректно" себе повели у зв'язку з судом у Пекіні над відомим дисидентом Веєм Джінґшенґом, а також з затвердженням китайською комуністичною владою нового панчен-лями для тибетських буддистів. Коментуючи заяви Білого Дому та Державного департаменту і резолюцію Палати Репрезентантів, в яких засуджується чергову розправу над В. Джінґшенґом, китайський дипломат вимагає від американської сторони „негайно припинити дії, які підривають суверенітет Китаю і є грубим втручанням у його внутрішні справи".

КОМІСІЯ В СОЦІЯЛЬНИХ питаннях ізраїльського парляменту схвалила проєкт закону про проституцію. Як відомо, в Ізраїлі й дотепер проституцію не було заборонено. Законодавці країни певні, що коли її заборонити, то буде ще гірше. Разом з тим сутенерство трактується як кримінальний злочин. Запропонований закон дозволяє проституцію у приватних мешканнях і будинках, але забороняє її у громадських парках, на вулицях і пляжах.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Майбутність кожного народу

Навіть у сьогоденні нашого технічно-індустріяльного XX сторіччя повинно б для більшости дорослих бути зрозумілим, що запорукою та майбутністю кожного народу є його діти. Цю істину з давніх-давен проповідували не тільки філософи, виховники і педагоги, але й усі, хто в той чи інший спосіб цікавився дітьми та процесом їхнього виховання і росту. Сам Христос говорив своїм апостолам, щоб не боронили дітям приходити до Нього, зазначуючи, що саме до них належить майбутнє — царство небесне. У стародавньому світі греків і римлян суворо карали за корупцію та погані впливи на дітей і молодь, бо розуміли, що діти — це майбутнє, тому цінили і охороняли їх виховання та буття.

Таку послідовність турбот про добре виховання своєї дітвори, як майбутнього, можна бачити не тільки у всіх народів світу, але також у найбільш примітивних племен і родів. Чому ж тоді дорослі цього світу в намаганнях полагоджувати свої чи своїх країн непорозуміння застосовують методи жорстоких війн, які своїми жертвами роблять у першу чергу дітей і підлітків? А що так воно є насправді, то може кожний зрозуміти з побаченого, прочитаного чи розповідженого іншими. Щоб все ж таки не було сумнівів, то наведемо факти з повідомлення-звіту (UNICEF) Міжнародного дитячого фонду крайньої потреби при Організації Об'єднаних Націй, в якому сказано, що в цій новій ері малих етнічних війн і жорстоких сутичок, впродовж останніх десяти років, було вбито понад два мільйони дітей, майже п'ять мільйонів стали каліками, 12 мільйонів бездомними та понад мільйон залишились сиротами. До цього треба додати ще понад 10 мільйонів дітей і підлітків, які терплять від психічної травми — тяжкого порушення нервової системи в наслідок діяння надмірних психічних факторів.

Невже ж ці застрашаючі числа не спроможні вплинути на дорослих цього світу— тих, яким дано в житті привілей захищати та опікуватися дітьми і підлітками, щоб вони припинили цей жорстокий геноцид, який загрожує майбутньому не тільки окремих країн і народів, але також майбутнього людства. Але не тільки війни, спровоковані дорослими, є тим нищівним чинником дітвори, бо не менше загибає дітвори та підлітків у країнах, де немає війн, але є натомість дорослі, які своїм прикладом ненависти, жорстокости, алькоголізму, наркоманії, розпусти та інших поганих навичок вбивають тисячі невинних дітей і підлітків, а з тим і майбутність. Згадані навички заспокоюють захланство тимчасового багатства і короткотривалого задоволення, але не залишають нічого для майбутнього. Невже сьогоднішній світ високої науки і технології неспроможний зрозуміти того, що плекали та охороняли наші предки стародавних культур — дітей і підлітків — свою майбутність? Бож хіба можна бачити будь-яку майбутність для свого народу чи народу країни, в якій проживаємо, коли стаємо байдужими спостерігачами. Кожна доросла людина може в той чи інший спосіб стати активним оборонцем і хоронителем тих, які цього найбільше потребують — дітвори. Для цього треба тільки охоти, не великих діл і вчинків. Особистий приклад, допомога порадою, заохота до праці над собою, а в першу чергу кожночасна готовість послухати, що та дитина чи підліток говорять, які їхні бажання чи мрії.

Ці можливі до здійснення завдання, з власними чи іншими дітьми, дають у висліді великий урожайний збір — здорову родину, громаду і народ.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо знайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Ярослав Гайвас

ЩО ЗАГИНУЛО, А ЩО ОЖИВАЄ

Увесь світ стурбований поверненням до влади комуністів у різних країнах, які лише кілька років тому звільнилися від них. Нинішні комуністи, або як їх ще називають посткомуністами, щоб відрізнити від попередніх комуністів, зі свого боку ані не засуджують своїх попередників, ані не зрікаються публічно своєї назви, навпаки, наприклад, в Україні та деяких інших країнах, навіть гордяться тим. Вони ані не засуджують рішуче, ані не відкидають жахливого комуністичного минулого, нелюдських традицій.

А в їхньому повороті до влади сприяють їм ті на Заході, яких вони ще вчора пробували знищити, пограбувавши їхні майно й усі здобутки, а тим, що залишається в живих, накинути небувале дотепер ярмо — духово-моральне й фізичне, — якого ще світ не бачив. Забули західні сердеги про те все. Забули, що ледве 20 років минуло з того часу, коли комуністичний лідер „усієї плянети" Нікіта Сергеєвіч власне тут, у Ню Йорку, пообіцяв їм „ми вас поховаємо". Але не вийшло. Зовсім правильна велика акція, що охопила увесь світ, проти гітлерівської Німеччини за спроби знищити фізично европейське жидівство, яке було ядром світового жидівства, не перериваєтся й має свої очевидні наслідки. Де тільки виникнуть найменші спроби оживити розгромлений гітлеризм, зразу проводяться успішні заходи, щоб їх придушити в самому зародку, поки вони вийшли в силу. За гітлерівськими народовбивцями полюють ще сьогодні й судять їх, хоч це вже недолугі старигани, які очікують свого житейського кінця.

Гітлер і його спільники вбили 3-6 млн. жидів, Ленін і його наслідники вбили на теренах СССР понад 60 млн. людей. А коли врахувати вбитих і знищених російським комунізмом по різних країнах в часі миру та в часі війни, то, мабуть, не помилимося, коли приймемо жахливу цифру 100 мільйонів знищених російсько-совєтським імперіялізмом за всі часи його існування. І нині країна за країною опиняються знову під владою комуністів. Коли на Мадярщині Гийля Горн, довголітній член компартії та один з її найвищих за комунізму лідерів перебрав владу і зформував подібний до себе кабінет міністрів, світ остовпів зі здивування і тривоги. Та це був тільки початок. Опісля прийшов у Литві комуніст Бразаускас, нарешті у Польщі (але кажуть, що це ще не кінець) Кваснєвський. Що сталося?

Сталося те, що завжди стається. Коли переможеного смертельного ворога не розбивають до кінця, не викінчують його як силу, раніше чи пізніше ті, що залишилися, шукатимуть реваншу, реставрації владної системи, яку вони очолювали, свого повернення до влади. В цьому мають до діла з фактом, який ставався не раз і ставатиметься завжди, коли переможець дасть шанс ворогові стануги на ноги й змінити. Ліберальні слабодухи ще й вигадали до того нібито раціональну фразу „ми не будемо полювати за відьмами", забуваючи, що тут зовсім не йдеться про відьом, але таки про смертельного ворога. І тому як дивно було в Україні чути не раз повторювану колишнім Президентом Кравчуком фразу „ми не будемо полювати на відьом" і не полювали, аж ті „відьми" добираються до нашого горла. А тепер може вже запізно „полювати", що? Тепер треба боронити життя народу і своє життя!

Чим є комунізм? Комунізм — це фактично дегенерація соціялізму. Комунізм — це соціялізм, доведений до абсурду. Коли в „Маніфесті Комуністичної партії" 147 років тому Маркс писав „Примара комунізму бродить по Европі", то він мав рацію. Це справді була жахлива примара, що її неймовірно злочинних наслідків одні не сподівалися, інші легковажили, а ще інші просто прагнули, щоб у розвалі народів і суспільств задоволили свої руїнні, злочинні прагнення. Не забуваймо, а ми вже забули, що ще в XIX столітті італієць Льомброзо відкрив існування злочинно-схильної людини, яку так і прозвали „льомброзійською людиною". Ліберальні елементи і псевдонауковці добилися, що про це й говорити не можна було. Аж на наших очах науковці відкрили, що схильність до злочинів є в деяких людей уже в їхніх генах. Отже, є льомброзівська людина, бо чи Дзержинський, Ленін, Сталін, Єжов, Андропов, Гітлер, Гіммлер, Геббельс не були такими людьми? Були між ними й генії, але чи немає геніїв-садистів? Тоді як же розуміти, що комуністи чи посткомуністи вновь виходять переможцями у виборах? Насамперед люди знають їх здавна, слухали їхніх виступів не раз, а які були ці виступи, то ми знаємо; були їхніми провідниками в часи, коли було „більше хліба і до хліба", а тепер обіцяють те саме. А злочинцями хіба не є, бо народ бачить, що вони знову на високих постах, ніхто їх не тягне до відповідальности за вчинені ними і їхніми співробітниками злочини, ніхто не переслідує їх, бо як же „полювати на відьом", то чому ж не голосувати за них? Тим більше, коли ніхто не потрудився прийти до того виборця і його мовою та його інтелектуальними категоріями не представив справжнього обличчя тих людей.

Існують очевидні підстави, що більшість тих людей, які борються нині, щоб в новій дійсності повернутися до влади, з тактичних міркувань декламують про демократію, про свій відхід від комуністичної доктрини типу Леніна — Сталіна, про свій демократичний соціялізм. Що це тільки тактика, то видно як безкомпромісово протиставляться вони всяким глибшим змінам, як вони при кожній нагоді дотримуються традицій цього здегенерованого соціялізму, яким є марксизм-ленінізм. З учнів, з практичних потягнень колишніх комуністів у Польщі, Литві, Східній Німеччині, Мадярщині виразно видно, що між ними є такі, які зрозуміли, що комунізм не здав життєвого іспиту, що власне тому він без ніякої зовнішньої причини, без зовнішнього поштовху загинув безповоротно. На жаль, в Україні ми не бачимо таких, або вони не показуються з тих чи інших причин. Хоч, власне, цього треба було б від них сподіватися і ми сподіваємося, бо між ними є „люди чесні з собою". Комунізм загинув і потягнув зі собою в могилу російський імперіялізм. Всі спроби Москви відродити його в якійсь новій формі нереальні, про стару форму не думають навіть найтвердолобші комуністи, бо проти комунізму та імперіялізму всі живі елементи світу, нова життєва дійсність. В Україні смертельною слабістю комунізму, що був органічно спаяний з російським імперіялізмом, є самоусвідомлення українських комуністичних лідерів, які в основному орієнтуються на російські національні і державні інтереси і це є незрушний ґрунт їхніх поглядів, програми і діяльности. Посткомуністи, точніше комуністи в Україні, не бачать і не розуміють того, що Бразаускас, здобувши пост президента Литви, зразу заявив, що він продовжуватиме національну політику і насправді продовжує її, Кваснєвський в Польщі не лише сказав це саме, але й зразу змінює акцію за допущення Польщі до НАТО, проти чого рішуче виступає Москва. Мадярський лідер Горн, колишній комуністичний лідер, запросив американські збройні сили до створення їхньої великої бази на терені Мадярщини, покищо на час міжнародної присутности в Боснії, а комуністи України аж ніяк на бачать тих фактів. Вони не розуміють, що оце вперше в центрі Европи перебуватимуть великі американські з'єднання збройних сил і штаби, а Москва не лише мовчки приглядається до цього, але й сама впросилася, щоб невеликі їхні військові одиниці керівництво НАТО допустило до участи в міжнародній акції в Центральній Европі і на Балканах. Чи голова Верховної Ради України О. Мороз не бачить цього і тому разом зі своїми комуністичними симпатиками замість докладати зусиль до зміцнення української державности робить усе можливе, щоб не допустити до цього?

І тому, хоч у деяких пісовєтських державах колишні комуністи повернулися до влади, тобто національні суспільства висловили їм своє довір'я і надії на соціялістичні течії і політичні рухи і дали їм шанс показати позитивність і реальність їхніх ідей, а тим самим оживити неосоціялістичні, або просоціялістичні ідеї, в Україні повернення до влади комуністів і близьких до комунізму сил не дало б поштовху до оживлення соціялістичних ідей, бо такий поворот був би висловом рецидиву москвофільської політики і совєтизму, який був найорганічнішим і природним продуктом російського комунізму. А російський комунізм, який зрісся в одне нерозривне тіло з російським імперіялізмом, зійшов, як нездатний до життя, з історичної арени нашої планети.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Трохи більше вирозуміння

Прочитавши підвал, поміщений в трьох числах щоденника „Свобода" за 31-го жовтня і 1-го і 2-го листопада ц. р. під заголовком „Задля нашої єдности" пера ред. Любови Дмитришин-Часто, здивувало мене неправильне представлення деяких справ. Тому уважаю за потрібне внести певну ясність. Що відноситься до Мистецького Клюбу, то такого клюбу під цією назвою ніколи не було.

На початках 1950-их років ентузіязмом і безкорисною працею українських емігрантів був створений Український Літературно-Мистецький Клюб, як рівно ж постало Об'єднання Мистців-Українців Америки (ОМУА).

В 1994 році Об'єднання Мистців-Українців Америки злучилося з Літературно-Мистецьким Клюбом, а галерію для виставки образів названо „Маяна". Отже наступила не ліквідація, а об'єднання двох організацій. В Літературно-Мистецькому Клюбі відбуваються різні імпрези, літературні вечори, мистецькі виставки. Кожний може приходити до клюбу, активно включатися в його працю для спільного добра громади.

Друге, що мене вразило, то якийсь поділ на „ваші" і „наші". Скажу правду, що вперше чую про існування такого поділу. Кому він потрібний? Хіба тим третім, що є ворогами. А той, хто хоче наголошувати про цей поділ, хай Бог простить, бо не знає, що робить.

Очевидно, що люди, які виховувалися в довоєнних часах, перейшли воєнне лихоліття та були кинені на еміграційне вигнання з політичних мотивів, будуть мати дещо інші погляди на певні речі, як ті, що виховувалися в іншому суспільному ладі та знайшлися в скрутному економічному становищі. Незнання чи нерозуміння деяких справ може привести до окремих конфліктів, але цього не слід в жодному разі узагальнювати. Люди є різні. Трохи більше вирозуміння як з однієї, так і з другої сторони, і з часом все стане на своєму місці.

Також було б несправедливо обвинувачувати всю стару імміграцію у безсердечності, бо вона цього не заслуговує. Кожний українець, якому не байдужа доля України, перш, ніж оскаржувати інших, повинен запитати сам себе, а що я зробив для громади і що я від неї вимагаю.

М. М.

Ню Йорк, Н. Й.

Треба взаємного зрозуміння

Прочитавши довшу статтю „Задля нашої єдности" Любови Дмитришин-Часто („Свобода", 31-го жовтня, 1-го і 2-го листопада ц. р.), не можу не згодитись з деякими думками авторки. Так, в діяспорі деякі мистецькі клюби, асоціяції тощо зникають з обрію. В Торонто було, наприклад, мистецьке товариство „Козуб", що довгі роки об'єднувало мистців різних ділянок і було надзвичайно активне та творчо цікаве. Вже кілька років його нема.

Приплив свіжої крови в ще існуючі анемічні клюби, товариства, асоціяції не лише побажаний, а й необхідний. Проте стаття шановної авторки просякнута поглядом, що це діяспора винна в поляризації „нових" і „старих". „Чому так тяжко відкриваються серця до тих, що приїжджають сьогодні? — питає авторка. — Чи вони не такі професори, малярі, письменники, артисти? Чи представники попередньої еміграції малювали, писали, співали, танцювали краще?" Ну це вже, пробачте, риторика. Ніхто так не думає. А щодо відкривання сердець, то я би сказав, що це навпаки. Ми свідомі того, що не буде тут другого Едварда Козака чи Григорія Китастого, але Україна велика і родить все нові таланти. І якщо ці таланти опинились тут, то не лише нам треба зрозуміти їх, але і їм нас. Незнання англійської мови та совєтизована українська мова не така важлива річ, як залишки у свідомості багатьох нових емігрантів усадкованої комуністичної ідеології, психології та моралі. Авторка пише: „Те, що приїжджі нині вивчали марксистсько-ленінську філософію, науковий комунізм, історію СССР і КПСС ще не означає, що вони не такі професори як попередні". Згоден, щодо фактичних знань в деяких ділянках. Але якось відчувається незрозуміння наших національних засад чи релігійної основи діяспори. Чи вони беруть участь в наших національних святах, чи дехто, маючи чудові голоси, вливається в церковні хори, не говорячи вже про громадські установи? Цього не видно, є якась настороженість, чи байдужість. А шкода. Адже за сто років поселення, наприклад, в Канаді, українці мають колосальні досягнення — переоблено мільйони гектарів цілинної землі під оранку, розбудовано громадське, релігійне, господарське життя, університети, школи, дано послів, сенаторів, генералів, навіть генерал-губернатора. Ми, як політична еміграція, іншого виходу не мали, лише працювати і вчитися, вчитися і працювати. Повороту в комуністичну тиранію нам не було. І не варто новоприбулим нехтувати нашою працею і мати почуття вищости.

А щодо фінансової допомоги мистецьким силам, „новим" і „старим", то тут Л. Дмитришин-Часто має повну рацію. Такі фінансові велетні як братські союзи та численні кредитівки Америки і Канади могли б легко спряти творчим досягненням мистців. Колись на з'їзді ОМУС (Об'єднання Мистців Української Сцени) у Філядельфії я згадував у доповіді, що один відсоток від доходів наших фінансових велетнів забезпечив би розвиток театрального та інших видів мистецтва в Америці й Канаді на постійному рівні.

Щодо думки в статті про клюб творчих людей, де могли б послухати нових співаків, музикантів, письменників, побачити праці художників тощо, то я не знаю як в Америці, але в Канаді такі місця є. Подібні творчі зустрічі відбуваються в Оттаві, де я жив довгі роки, і в Торонто, де існує Канадсько-Українська Мистецька Фундація Шафранюків, що регулярно влаштовує виставки мистців, творчі вечори, доповіді, і куратор-художник Лопата радо дає залю для „нових" і „старих". Таке ж місце є зі сценою і в Інституті св. Володимира. Також в Торонто є клюб новоприбулих „Зустріч", дуже активний, до речі, в якому є гармонія співпраці „нових" і „старих". Крім того існує в Торонто аматорський ансамбль „Муза", що ставить роками багато п'єс з участю новоприбулої молоді, а керівником є канадець Михайло Гава. Отже, як кажуть, так зле воно не є.

Провідна думка статті є в заголовку „Задля нашої єдности", але єдність можлива лише у взаємному зрозумінні.

Мгр Ростислав Василенко

Торонто, Онт.

Віра Лисак,
Турка, Україна

ЖОЛУДІ З ДУБА ІВАНА ФРАНКА

(Національне виховання в родині Франків)

I

Старий могутній дуб віками боронить Нагуєвичі, а кожної погідної осени щедро розсипає на благословенній землі свої плоди — великі і малі жолуді. І щоразу сюди прилітає з гір і далеких лісів стрімкий бойківський легіт, щоб рознести ті жолуді по далеких і близьких світах. Могутній 300-літній дуб ще називають Франковим, а між тим колись дійсно на господарському дворі Якова Франка був старезний дуб, де у дуплі годинами висиджував дрогобицький гімназист Іван. Люди нарекли того дуба заклятим, і невдовзі його не стало. Заросло полинами і травами те місце, та не спопелили його плоди, звіяні вітром та рознесені по стежках Канади і Америки, Києва і Львова, Дрогобича, Турки... Ті щедрі жолуді — то родина Франкова, сильна духом і українською традицією, вільна у думках і благородна у вчинках. Зрозуміти і повно осягнути всю велич Франкового генія можна лише тоді, коли ближче пізнати поетове оточення, познайомитися з близькою і далекою родиною його, відтворити те родинне виховання, що заклали нагуєвицькі селяни своїм дітям, онукам, правнукам. Родина Франкова — то міцне духовне і фізичне коріння, що єднало, надихало, будило до життя і творчости. Та, на жаль, навіть про найближчих рідних Івана Франка ще сьогодні написано дуже мало. А між тим, геніяльний феномен Франка народився, виростав і формувався не просто в мальовничому селі Нагуєвичах і був він не випадково сином простого коваля і селянки. Великий Франко походив із славного українського роду, який мав славні традиції, передавав з покоління в покоління родинні реліквії, зберігав родовідну пам'ять...

Важливо виділити національний дух родинного виховання Франків, християнську мораль і тонке розуміння краси, що дали своїм дітям батьки — Яків Франко та Марія Тимишин з роду Кульчицьких. Очевидно, батьки були особливими, бо особливими були їх діти. Відомо, що одружився Яків Франко (уродженець села Озимини) з Марією Кульчицькою із с. Ясениці Сільної 7-го серпня 1855 року (ЦДІА України, м. Львів, ф. 201, оп. 4а, спр. 6144, арк. 47) і шлюб цей освятив Іван Гвоздецький.

Яків Франко, будучи замолоду бездітним вдівцем, поставив у селі хрест на честь знесення кріпацтва та такий дорогий, що його не могла справити вся нагуєвицька громада. Згодом працював не покладаючи рук при церкві святого Миколая, виконуючи всі столярські та ковальські роботи: держаки під хоругви, підставки під казальниці та Євангеліє, лавки для дяка та поважних парафіян, а також хрести над церквою та дзвіницею. А ще Яків-коваль купив для церкви в дорогій оправі Євангеліє, що коштувало кілька моргів поля. І тому Кульчицька з Ясениці Сільної без вагання віддала за Яся-коваля вдвічі молодшу дочку, бо дуже їй імпонувала громадська жертвенність нареченого. Із спогадів Захара Франка, сина Якова, записаних Д. Бандрівським, дізнаємось: „Старі люди повідали мені, що моя мати дівкою дуже ладна була. Вона прийшла до кузні на Вітівську гору з якось орудкою (може, назубити серпа), і мій батько, хоч уже був у літах, зразу її покохав і сказав собі, що тота дівчина буде його... І не тілько ніякого віна за нею не взяв, а ще моєму дідові сто дукатів за неї дав у руку" (Д. Бандрівський, „В краю орлів". Львів: „Каменяр", 1967, стор. 59).

Слід зазначити також, що родовід Марії з Кульчицьких сягає своїм корінням старовинного українського роду Гвоздецьких. Зокрема, дід Франкової матері — Василь Гвоздецький походив зі села Гвіздець Турчанського повіту. На жаль, про таке село, як і багато інших сіл Турківського району, залишилися лише згадки. Його спіткала страшна доля більшовицької окупації: село стерте з лиця землі, а більшість людей винищені.

Віра Лисак, крім вчительської праці в м. Турка на Львівщині, займається теж наукою і тепер пише дисертацію з народознавства про традиції бойків. Її статтю й інформації переслав нам наш дописувач Володимир Сушко. — Ред.

(Закінчення буде)

Пласт в Едмонтоні працює задовільно

Цієї осени майже непомітно минає золотий ювілей відновлення Українського Пласту в діяспорі, бо вся увага звернена на відновлення його на рідних землях! Новацтво і юнацтво, яке 1945 року масово пішло в Пласт — сьогодні вже зрілі громадяни, що виховали своїх дітей, а тепер доглядають внучат. Тодішнє старше пластунство — тепер сиволосе, на пенсії, а сеньйори, що після Другої світової війни відновляли Пласт, у більшості вже при „вічній ватрі". Пласт, на превелике щастя, живе й працює далі, і то майже у всіх країнах, де поселилися українці після війни, а вихованців Пласту можна бачити майже на всіх щаблях українського громадського життя. Змалів він, вправді, зманшився, тай структура його змінилася — більше сеньйорату як новацтва — але діє, а в останні чотири роки навіть допомагає у відновленні Пласту на рідних землях, вже у незалежній українській державі.

В Едмонтоні найдальше на захід висуненій пластовій станиці в Канаді, Пласт майже такий як був. Ні не збільшується, ані не зменшується поважно, хоча, як би так в ньому були залишилися всі ті, що до нього від 1948 року належали, то він був би сьогодні найбільшою українською організацією Едмонтону. А так — приходять і відходять, йдучи в життя, віримо з певним пластовим вихованням, собі і спільноті на користь. Пласт ніколи й не мав на меті виховувати тільки для себе, а радше навпаки, виховував повноцінних громадян для своєї спільноти, звертаючи найбільшу увагу якраз на новацтво і юнацтво. У час шкільного року — сходини, різні заняття, прогульки, а в час вакацій — літні табори, природа. Для кадри виховників, і членів Станичної старшини — а в Едмонтоні це вже молодша ґенерація, немає відпочинку через цілий рік. Але за те є добре почуття яке приходить від добре сповненого обов'язку у праці з молоддю.

„Лісові пригоди" — так називався цього року новацький табір на оселі „Барвінок" над Голубиним озером в Альберті під командою пл. сен. Юрія Дитиняка. Так, як в минулі роки, він зібрав не лише 31 новаків/чок з Едмонтону, але й десятеро новачат з Калґарі, троє зі Саскатуну, троє зі Сен Кетринс і двоє з Ред Дір. Участь новацтва зпоза Едмонтону доказує, що навіть віддаль і кошти не відстрашують деяких родичів, які хотять дати своїм дітям на 10 днів рідне середовище. Асиміляційний тиск дуже великий і тільки свідома співпраця родини, школи, церкви та організації його дещо послаблює. Як відомо, в Альберті до помочі Пластові і родині, крім церков, є двомовні школи, від передшкілля до 12-ої класи включно. Табор проходив від 10 до 20 серпня 1995 року.

В команді табору було 14 осіб дев'ять з Едмонтону і п'ять з Калґарі. Оплата була в сумі 200 дол. від таборовика/чки, з тим що виховники і адміністрація давали свій час безплатно. Учасники носили зелені і червоні сорочинки з відначкою табору на них. До команди, крім Юрія Дитиняка, входили: пл. сен-ри Маркіян Лазурко (братчик), Маркіяна Грищук (сестричка), Марта Фарлінґер (сестричка), Христя Товстюк (медсестра), Любомир Маркевич (братчик), Тарас Боцюрків (відповідальний за кухню), ст. пл. Павло Байор (бунчужний), пл. розв. Христя Пристаєцька (сестричка), пл. розв. Мелася Гнатюк (писар), і жінки: Маруся Кошарич (сестричка і учителька співу), Мирося Масло, Донно Едвардс та Розанна Миринка, що працювали в кухні. У таборі теж допомагали: пл. сен-ри Олеся Тумин, Радомир Білаш і станичний Михайло Саварин і Ґеня Стефанів. Новацтво було поділене на рої: „Гадюки", „Верховниці", „Лісові мавки", „Лисички" і „Зайчики" і здобуло 5 проб: (вмілостей) „Лісовика/Лісової мавки", „Верховинця", „Словейка", „Атлета" і „Санітара". Як звичайно, були й теренові гри, майстрування, спорт, спів, ватри. Була й купіль в озері. Бюджет цілого табору начисляв 10,753.01 дол. з тим, що осталося 192.95 дол. надвишки. Грамоти відбуття табору одержали всі учасники.

Таборовики написали листа дітям в Україні.

Новацтво співало пісні з окремого співаника, який виготовили Маруся Кошарич і Маркіян Лазурко, Олеся Тумин намалювала Лісову мавку.

Стараючись вишколювати чи дошколювати пластових виховників — який є завжди обмаль — Пласт в Едмонтоні під проводом пл. сен. Михайла Саварина цього року зорганізував курс новацьких виховників. Цей дводенний курс (14-го і 15-го жовтня) перевели пл. сен. Софійка Качор з Вінніпеґу і Олесь Сливинський з Торонта, які цього ж літа подібні курси перевели теж в Україні. Участь в цім курсі взяли Маріянна Саварин, Юрій Дитиняк, Анна Ілюк, Маркіяна Ілюк, Павло Байор, Христя Пристаєцька, Надя Мельницька, Христя Товстюк, Оксана Тимчак, Іван Тимчак, Галина Лазурко, Маркіян Лазурко, Марта Фарлінґер, Дарія Горбай, Ганя Масло, Орест Катола, Мирося Масло і Маруся Петришин

Петро Саварин

Пластова молодь на таборі.

ПОДІЇ

ПРОЩАЛЬНІ КОНЦЕРТИ „ВЕСЕЛИХ ГАЛИЧАН"

Ню Йорк. — Тут у середу, 20-го грудня, в Українському Народному Домі, 140 Друга аве., відбудеться один із трьох прощальних концертів групи „Веселі галичани" із Тернополя. Початок о год. 6-ій вечора. Наступні кон-церти пройдуть 21-го груд-ня в Йонкерсі, Н. Й., в Осередку СУМА, 301 Па-лісайд аве., початок о 7-ій вечора, та в Асторії, Н. Й., в залі парохії Чесного Хреста, 31-12 аве. і 30-та вул. Початок о год. 7-ій вечора. У новій програмі — пісні, присвячені 53-ій річниці УПА та 4-ій річни-ці відновлення самостійности України. Детальніші інформації можна почерпнути із оголошення у „Свободі", ч. 239 з 16-го грудня ц. р.

Нове число журналу „Наш Спорт"

Незважаючи на різні труднощі, вийшло з друку нове, 32-ге число журналу „Наш Спорт". „Наш Спорт" формально є органом УСВТ „Чорноморська Січ", але на його сторінках крім матеріялів про працю і діяльність Т-ва, Спортової Школи „Ч. Січі", відносно багато місця присвячується активності УСЦАК і особливо про спорт в Україні. В 32-му числі журналу, що вийшов з датою січня 1996 року, досить багато місця приділено участі України в літній Олімпіяді, що відбудеться наприкінці липня і на початку серпня в Атланті, Джорджія.

У статтях О. Твардовського „На шляху до Атланти", „Атланта—Олімпійська столиця завершує підготовку" та „Олімпійські надії України", докладно обговорюються деталі названих тем.

Про участь України в Олімпіяді в Атланті і зв'язану з цим співпрацю УСЦАК з НОК України вичерпно інформують відповіді в проведеному інтерв'ю з представником Міністерства Молоді і Спорту України Віктором Олексійчуком.

Як відомо, минулого літа в Ню Гейвені, Конектикат, відбулися „Спеціяльні світові Олімпійські Ігри" умово недорозвинених спортовців, між якими виступали теж українські атлети. Про участь їх в цих Іграх і взагалі про перебування цих українських спортовців в Ню Гейвені і околиці широко описав у своєму репортажі Михайло Бойко. На першій сторінці обкладинки поміщене фото українських спортовців-учасників ігор.

На тлі підготови до Олімпіяди українських легкоатлетів, популярна журналістка, кореспондентка київської „Спортивної газети" Людмила Пожилова цікаво описала участь легкоатлетів України в чемпіонаті світу, який пройшов в Гетерборґу, Швеція. Ми вже писали раніше, що на цих змаганнях звання чемпіонів світу здобули С. Бубка і І. Кравець.

Інший автор з України, К. Ткаченко, висвітлив історію про важкоатлетичний спорт в Україні. Є надії, що важкоатлети України, вперше в історії, здобудуть в Атланті олімпійські медалі для незалежної України.

Уривком з книжки (нині покійного) В. Федака „Закарпаття у спортовому вимірі" про славну футбольну дружину СК „Русь" Ужгород, вшановано ювілей цього клюбу. Д-р Едвард Жарський, наш заслужений спортовий діяч, автор багатьох цінних статтей на спортово-виховні теми, цим разом у статті „Мандрівка століття" пригадав про мандрівку львівських студентів на чолі з Іваном Франком на Поділля, де в Тернополі тодішній хор „Боян", в якому, між іншим, співала Соломія Крушельницька на концерті для цих мандрівників, уперше виконав пісню-молитву М. Лисенка „Боже Великий, єдиний". На дальших сторінках журналу поміщені ілюстровані світлинами репортажі О. Твардовського про „Історичні зустрічі юнацтва", тобто юнацьких футбольних дружин ФК „Жупан" Винники-Львів, Україна — УСВТ „Чорноморська Січ" Нюарк.

„У Спортовій Школі „Ч. Січі", з діяльности УСВТ „Ч. Січ"; д-р О. Попович докладно інформує про шахові турніри УСЦАК і шахістів України на міжнародній арені. Окремо подано список найкращих шахістів України за системою Ело. Далі поміщені матеріяли про чемпіонати УСЦАК і Українські Спортові Ігри Молоді, крайові плавацькі змагання УСЦАК, де є подані імена переможців різних змагань і конкуренцій. Для численних прихильників відродження спорту в Україні і Олімпійської збірної України, які щедро жертвували на їх підтримку, буде цікаво прочитати докладний звіт УСЦАК, на які цілі була видана допомога.

На односторінкову згадку про себе заслужили СК СУМ „Крилаті" Йонкерс, прикрашену великим фотознімком. Україномовний розділ журналу закінчується дослідницькою статтею історика українського спорту у Львові Оксани Вацеби. В статті „Феномен українського поетичного слова на сторінках спортової періодики Галичини 20-30 років" авторка подала цікаві висновки своїх досліджень в цій ділянці, яку досі ніхто не порушував. Після вітання українців світу з нагоди дня незалежности України президента Леоніда Кучми, слідує англомовний розділ журналу, в якому поміщено репортажі про діяльність УСВТ „Ч. Січ", Ігри Молоді-95, довідка про Олімпіяду в Атланті і довша інформативна стаття про славного борця України Івана Піддубного, багаторазового чемпіона світу, якого „хитро-мудро" привласнили собі російські спортові шовіністи.

На 25-ти із 80-ти сторінках поміщені привіти і оголошення, завдяки яким вийшло це чергове число „Нашого Спорту". Ми вже згадували в минулому, що в останніх кількох роках цей журнал має своїх читачів в Україні: Львові, Києві, Івано-Франківську й інших містах. На адресу журналу часто приходять листи з України, в яких читачі висловлюють свої думки і подяки. І ось напередодні виходу з друку „Нашого Спорту" надійшов лист зі Львова від викладачки Львівського політехнічного інституту, в якому між іншим, написано: „Ви собі просто не уявляєте, якою популярністю користується „Наш Спорт"... Гарні відгуки від спортових діячів у Львові. Якщо наші викладачі чи студенти їдуть у Східну Україну, до Криму, або в інші міста, даємо декілька примірників для розповсюдження. Ефект великий. Так що щира подяка за Вашу працю, працю всієї редакції!.. О.В."

32-ге число журналу під час Олімпіяди дістануть усі члени Олімпійської збірної України. Очевидно відповідна кількість примірників буде вислана в Україну. Як завжди „Наш Спорт" можна придбати, висилаючи замовлення і оплату в сумі 5 долярів, що включає поштову пересилку, на адресу: „Our Sport", 680 Sanford Ave., Newark, NJ 07106.

Україна — Італія 1:3

В суботу, 11-го листопада ц.р., збірна з футболу України відбула свою останню зустріч в четвертій европейській підгрупі за вхід до фінальних ігор за чемпіонат Европи. Зазнавши поразки 1:3 в Італії, збірна України остаточно втратила можливість закваліфікуватися до згаданих фінальних ігор, які пройдуть в 1996 році в Англії. Єдиного голя в цій зустрічі для України здобув Лужний. До фінальних ігор з тієї підгрупи дійшли збірні Хорватії й Італії. Українські футболісти заслуговували на кращу „долю", на жаль, попередні поразки з вини футбольних чиновників, в основному з Литвою і Словенією, позбавили їх можливости поїхати до Англії. Ця поразка збірної, як і елімінація київського „Динамо" з Ліги европейських чемпіонатів, бомбовий вибух на стадіоні „Шахтар" у Донецькому, де згинули президент клюбу і п'ять його співпрацівників, завдали важкого удару українському футболові, з якого буде важко вийти на „чисті води".

Єдиною малою надією мільйонів симпатиків цього спорту в Україні є ще олімпійська збірна України, яка перед останньою зустріччю зі збірною Італії займала перше місце, маючи на своєму конті 20 точок. Італія і Хорватія займали чергові місця, здобувши по 17 точок. Одначе Італія мала, крім України, ще одну зустріч в Італії з Литвою, а Хорватія останні змагання зі слабою Словенією.

Отже змагання з Італією були ключевими, від яких залежало, поїдуть українські футболісти до Атланти, чи ні. А тим часом є вістки, що крім московського „Спартака" апетит на найкращих українських футболістів має осетинський футбольний клюб „Спартак" Владикавказ, новий чемпіон вищої ліги Росії.

Чи витримає сучасний український футбол усі ці удари, покаже найближче майбутнє.

(от)

В глибокому горю повідомляємо приятелів та знайомих, що 17-го грудня 1995 р. на 77-му році життя по короткій та тяжкій недузі відійшов у вічність наш найдожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

ВОЛОДИМИР ГУСАР

ПАНАХИДА відбудеться в середу, 20-го грудня 1995 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин 1600 Stuyvesant Ave., Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН в четвер, 21-го грудня, о год. 9:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви о год. 10-ій ранку свв. Петра і Павла ріг Bergen Ave. & Bentley, Jersey City, N. J., а опісля на цвинтар Gate of Heaven, 225 Ridgedale Ave., East Hanover, N.J.

Горем прибиті:
дружина — КСЕНЯ
син — ВОЛОДИМИР
сестра — МАРІЯ МАТВІЙКІВ з мужем СТЕФАНОМ
родина в ЗСА та Україні.

Замість квітів просимо пожертви складати на Фонд Чорнобиля.

Ділимося сумною вісткою, що 8-го грудня 1995 р. несподівано на 72-му році життя відійшов на землю предків наш БРАТ, КУЗИН, ВУЙКО та найдорожчий приятель

бл. п.

РОМАН ХАДЖАЙ

колишній член І-ої УД УНА.

ПОХОРОННІ відправи у вівторок 19-го грудня 1995 р. о год. 10-ій ранку в українській каатолицькій церкві св. Михаїла в Гартфорді, Конн.

Залишені у смутку:
сестра — ВІРА ЧАРСЬКА з родиною в Польщі
братові — ЛЕСЯ ЧОТИНСЬКА з родиною в Польщі
— ЛІДА ХАДЖАЙ з родиною в Польщі
вуйко — ЮРІЙ ЯРЕМКЕВИЧ з родиною
кузинки — ЛЕСЯ БАКОВИЧ
— ЛІДА ГРЕЩИШИН з родиною
— ОКСАНА ЧАВС з родиною
— ЛЮБА ШЕРЕМЕТА з родиною
— ВІРА ШЕРЕМЕТА з родиною в Польщі
— ДЗЮНКА МАЄРСЬКА з родиною в Польщі
— НАДЯ ЯРИМКЕВИЧ з мужем в Україні
— ЛІДА ЯРЕМКЕВИЧ з родиною в Україні
— ОЛЕНКА ВОЙТОВИЧ з родиною
кузини в Україні — ЛЮБОМИР КРУПСЬКИЙ з родиною
— ЮРКО КРУПСЬКИЙ з родиною
— СВЯТОСЛАВ ЯРЕМКЕВИЧ з родиною
та ближча і дальша родина ЗСА і Европі.

Замість квітів просимо ласкаво жертвувати на:
The Children of Chornobyl Relief Found, P.O. Box 340278, Hartford, Conn. 06134 або Ukrainian Museum, 203 Second Ave., New York, N.Y. 10003.

ПОДЯКА

Дня 9-го жовтня ц.р. з волі Всевишнього відійшов від нас

бл. п.

ЯРОСЛАВ КЛИМОВСЬКИЙ

наш невіджалуваний МУЖ і БАТЬКО.

Ми невимовно вдячні рідним, друзям і знайомим за вислови співчуття зложені нам особисто, телефонічно чи листовно в цей так тяжкий для нас час. Дякуємо за учсть у всіх похоронних відправах, включно зі сороковим днем,

Щиросердечно дякуємо о. О. Жовніровичеві за відвідини в лікарні, за Єлеопомазання та молитви. Дякуємо за проведення всіх похоронних відправ та за Службу Божу в сороковий день.

Щира подяка Володимирі Кавці за прощальні слова від ОМУС-у та театральних друзів, проф. А. Кіпі за прощальне слово від Рідної Школи.

Дякуємо П. Длябозі і всім співакам за відспівання Панахиди і прощальної стрілецької пісні.

Щира подяка тим, що несли домовину.

Сердечно дякуємо голові Парафіяльної ради церкви св. Архистратига Михаїла Анні Гаврилюк за прощальне слово на тризні і Ю. Балановi за гарного прощального вірша, який відчитала Надя Петрик.

Дякуємо Сестрицтву св. Анни за приготування тризни, а також перекуски на сороковий день.

Ми вдячні парафіянам за поміч, яка була нам дуже потрібна. Дякуємо похоронному заведенню М. Насевич за справне переведення похорону.

Сердечно дякуємо за квіти О.О. Левицьким та Mother Cabrini High school in New York.

НА НЕВ'ЯНУЧИЙ ВІНОК В ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОГО ЗЛОЖИЛИ:

На св. Літургії: А. Бачмага, М. Борзаківська, А. О. Вомпель, С. Воскрес, Н. Вомпель, Л.С. Голуб, А. Р. Геврик, І. М. Гил, Б. І. Гнатюк, П.Длябога, А. І.Дзівак, В.М. Дорошенко, Т. І. Ільчишин, М. Ковальчин, М.М. Касіян, С. М. Ковалишин, А. Клос, М. Клос, Б. Х. Кульчицький, Б. С. Катамай, М. О. Лисяк, О.О.Левицькі, Ю. Левицький, С. Люба, І. Левицька, І. Мазурок, М. Маслій, Н. Масюк, М.О.Ортинські, М. Прокопович, В. Пушкар, С.Л.Світенко, О.М.Скібіцькі, М.Сенейко, М. Стасюк, П.М.Станько, А.Г.Стахнів, Х.Б. Турченюк, Л. Тимчук, В.Л. Чепіль, М.Я. Яримович.

НА ПОТРЕБИ ПАРАФІЇ:

по 30 дол.: П. Ґенгало, І.М.Куземські, Л.М. Стасюк;
по 25 дол.: Ю.Л.Бережницькі, О.А. Гаврилюки, С.О.Голуби, Р.Т. Левицькі, О.М. Ортинські, Б.Х. Турченюки, Р.І. Федик, О.В. Шиприкевич;
по 20 дол.: І. Бовцайло, Ю.Л. Балани, Р.А. Влашин, Ю. О. Головчак, І.А. Дзівак, Р.О.Дубенко, М.М. Касіян, О.А. Копел, Б.В.Кліш, І.Т. Ільчишин, Н Н., Т. І. Пак, В. Пушкар, С.Л. Світенко, П.М. Станько, М. Тарнавська;
по 10 дол.: І. Васюрко, М. Возняк, О.А. Вомпель, С.Воскрес, М. Ковальчин, К. Кондрат, О. М. Лисяк, Я.Лучанко, С.І. Новаківські, І. Петик, В. Риндич, М. Сенейко, М.А. Скібіцькі, Ю. Шашаровська.

НА ІКОНОСТАС зложили:

по 100 дол.: Л. Давидович, П. Ґенгало;
по 50 дол.: В. Левицька, Ю. А. Раковський, В.Л. Чепіль;
40 дол.: Д. Шевчук;
35 дол.: М.Л.Онуферко;
30 дол.: М.В. Кавка;
по 25 дол.: Е. Блавацька, М. Борзаківська, Б.І.Гнатюк, Б.С. Катамай, Ф.І. Кулики, Л. Лампіка, Л.Мартинець, І.Мороз, В. Палидович, С, Палидович, С. Палидович;
по 20 дол.: Л. Морозова, В. А. Мелько, Н. Шмотолюха;
15 дол.: Л. Янович;
по 10 дол.: В. Грицин, О. Кобзяр, А. Сагаль;
по 5 дол.: К.Доцяк, К. Шевчук.

Нехай Всевишній винагородитьч вас щедрими ласками.

дружина — АННА
дочка — НІНА

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

Допоможіть нам відновити церкву

Село Гиновичі.

Дорогі в Христі брати та сестри, звертаюсь до вас, а передусім до колишніх мешканців села Гиновичі та околиці з великим проханням. Я з Комітетом відновлення нашої святині села Гиновичі Бережанського району Тернопільської области, розпочинаємо реставрувати нашу греко-католицьку церкву, яка зазнала великого знищення під час панування совєтського так званого союзу. Довгими роками московські марксисти вживали нашу святиню як крамницю, а нас комуністичні обставини атаїзму змушували молитися в підпіллі. Сьогодні ми, мешканці нашого села, так як і ціла Україна, змучені матеріяльно-духовою недостачею, а тим більше змучені недостачею Божого слова. Поминаючи всі наші, віримо, тимчасові життєві недостачі та низькі заробітки, ми, жителі села, рішилися на велике діло, а саме відновити Божу святиню нашу прадідівську церкву.

Церкву відновити перевершило наші сподівання, а щоб відновити все так, як було ориґінально, то в нас фінансів замало, тому щоб запобігти тотальному знищенню нашої церкви, ми, Комітет на чолі з отцем Михайлом Немелівським, рішили звернутися за матеріяльною допомогою до щирого серця нашої діяспори, а тим більше до наших колишніх мешканців нашого села, що сьогодні з причин бурхливої Другої світової війни живуть в західній діяспорі. Ми віримо, що нашіі прохання через посередництво з'являться на сторінці нашої закордонної преси, ми рівнож віримо, що ваші добрі та щирі серця допоможуть нам зберегти наш Божий храм для нашого молодшого покоління, щоб вони надалі носили в їхніх серцях любов до Матері Божої та до Всевишньої Трійці, щоб їхні серця кипіли любов'ю до України, щоб їм Боже Провидіння надало сили захищати матірну землю від ворога, котрий віками обкрадав її матеріяльно, морально та духово.

Ваші скромні пожертви просимо складати в кредитівці Вашінґтону на конто „Гиновичі, Церква".

Адреса: Hynovychi, P. O. Box 1895, Hayattsville, Md. 20788-0895.

Дмитро Вох

ВУЛИЧНІ БЕЗПОРЯДКИ охопили Брикстон, один з районів англійської столиці. Вони почалися під час демонстрації протесту, яка стихійно виникла після смерти в будинку поліції чорного Вейна Даґласа, заарештованого за грабіжництво. Хоч він помер від серцевої хвороби, чорні демонстранти, до яких приєдналися різні білі екстремісти, почали грабувати крамниці і підпалювати авта. Старший поліційний інспектор Джеремі Савілла сказав у розмові з журналістами, що „подібних демонстрацій Лондон не бачив від часу масових протестів проти подушного податку".

✻ ПРАЦЯ ✻

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻